

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

LKR.410.005.04.2020

Pan
Prof. dr hab. inż. Jan Kazior
Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki
ul. Warszawska 24
31-155 Kraków

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/023 Kształcenie cudzoziemców na polskich uczelniach

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki, ul. Warszawska 24, 31-155 Kraków (dalej: <i>Politechnika, Uczelnia</i> lub <i>PK</i>)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Prof. dr hab. inż. Jan Kazior - Rektor (dalej: <i>Rektor</i>)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Szacowanie możliwości kształcenia cudzoziemców. 2. Prowadzenie rekrutacji na studia oraz kształcenia cudzoziemców. 3. Planowanie i finansowanie kształcenia cudzoziemców. 4. Współpraca właściwych podmiotów na rzecz wspierania kształcenia cudzoziemców. 5.
Okres objęty kontrolą	Lata 2017 – 2020 (do dnia zakończenia kontroli) oraz działania wcześniejsze, jeśli miały one związek z realizacją zadań w okresie objętym kontrolą
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontroler	Wojciech Zdasień, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/75/2020 z 8 maja 2020 r.

(akta kontroli str. 1)

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

NIK pozytywnie ocenia działania Politechniki podejmowane w związku z odbywaniem na niej studiów przez obcokrajowców, w tym przygotowanie organizacyjne do ich kształcenia, prowadzenia rekrutacji, planowanie i finansowanie kształcenia oraz współpracę z właściwymi podmiotami na rzecz wspierania kształcenia cudzoziemców.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Uczelnia stworzyła warunki organizacyjne umożliwiające prawidłową rekrutację oraz obsługę studentów zagranicznych, m.in. poprzez utworzenie Działu Współpracy Międzynarodowej³ i Międzynarodowego Centrum Kształcenia⁴ oraz przypisanie tym jednostkom odpowiednich zadań. Realizacja zadań związanych z kształceniem studentów cudzoziemców poprzedzona została utworzeniem spójnego systemu przepisów wewnętrznych, w szczególności obejmujących zarządzenia Rektora w sprawie zasad podejmowania i odbywania studiów na PK przez osoby niebędące obywatelami polskimi. Przyjęto i realizowano Strategię Działania⁵, która zakładała zwiększenie umiędzynarodowienia działalności Uczelni. Politechnika posiadała dane na temat bieżącej liczby kształcących się studentów, na poszczególnych poziomach studiów i wydziałach, w tym cudzoziemców. Liczba studentów cudzoziemców odbywających kształcenie w ciągu okresu objętego kontrolą wzrosła o 23,6% przy jednoczesnym spadku liczby wszystkich studentów o 12,7%.

Rekrutacja na wszystkie kierunki studiów odbywała się zgodnie z przyjętymi w tym zakresie przepisami wewnętrznymi wydanymi przez Senat Uczelni oraz jej Rektora. PK umożliwiła cudzoziemcom realizującym na niej kształcenie, zdobywanie punktów ECTS przypisanych do zajęć, właściwych na określonym kierunku, poziomie i profilu. Poprzez organizację kursów języka polskiego w MCK umożliwiła osobom starającym się o przyjęcie na studia zdobycie umiejętności językowych, w tym słownictwa specjalistycznego. Uczelnia dokonała analizy ryzyk związanych z kształceniem w języku angielskim w zakresie oferty programowej oraz skuteczności naboru, na poszczególnych wydziałach. Przeprowadzono także audyt jakości nauczania w języku angielskim, identyfikując największe zagrożenia i ryzyka w tym obszarze oraz podejmując adekwatne do nich działania.

Rektor przekazywał Ministrowi Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Straży Granicznej oraz Biuru Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej⁶ rzetelne dane na temat przyjmowanych na studia cudzoziemców. Uczelnia terminowo zamieszczała w systemie POL-on rzetelne dane na temat cudzoziemców.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej. W niniejszym wystąpieniu zastosowana została opisowa ocena ogólna.

³ Dalej: DWM.

⁴ Dalej: MCK.

⁵ Dalej: *Strategia Działania Uczelni* lub *Strategia*.

⁶ Dalej: BUWiWM.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Szacowanie możliwości kształcenia cudzoziemców.

Opis stanu faktycznego

1.1 Rektor dysponował informacją o liczbie studentów rozpoczynających i odbywających kształcenie w poszczególnych latach akademickich. Liczba studentów ogółem odbywających kształcenie wyniosła: w roku akademickim 2016/2017 – 15 359, 2017/2018 – 14 230, 2018/2019 – 13 527 i 2019/2020 – 13 401 osób. Natomiast liczba kształcących się cudzoziemców w tych latach wyniosła odpowiednio: 263, 287, 309 i 325. Osoby te studiowały na 28 kierunkach (trzy kierunki studiów były prowadzone na więcej niż jednym wydziale).

W roku akademickim 2019/2020 liczba studentów (ogółem) w stosunku do roku 2016/2017 zmalała o 12,7%, przy czym liczba studentów cudzoziemców wzrosła w tym okresie o 23,6%.

Najwięcej studentów (ogółem) na uczelni kształciło się w roku akademickim 2016/2017 na kierunkach: budownictwo (3 791), informatyka, w tym informatyka stosowana (1 724) architektura (1 554), inżynieria środowiska (863) i mechanika i budowa maszyn (767), a w 2019/2020 na kierunkach: budownictwo (2 994), informatyka, w tym informatyka stosowana (1 603) architektura (1 343), transport (634) i mechanika i budowa maszyn (624). Studenci cudzoziemcy w 2016/2017 wybierali najczęściej kierunki m.in. takie jak: architektura (87), informatyka w tym informatyka stosowana (53), budownictwo (45), technologia chemiczna (14) i automatyka i robotyka (8), a w 2019/2020: architektura (97), informatyka w tym informatyka stosowana (85), budownictwo (41), technologia chemiczna (12) oraz automatyka i robotyka (14).

Na studiach I stopnia w roku akademickim 2016/2017 studiowało łącznie 7 926 studentów ogółem, w tym 112 studentów cudzoziemców, a w 2019/2020 - 6 885 studentów, w tym 153 studentów cudzoziemców.

Na studiach II stopnia w roku akademickim 2016/2017 studiowało łącznie 3 039 studentów ogółem, w tym 46 studentów cudzoziemców, a w 2019/2020 - 2 145 studentów, w tym 57 studentów cudzoziemców.

Na studiach III stopnia kształciło się łącznie w roku akademickim 2016/2017 255 studentów, w tym trzech cudzoziemców a w 2019/2020 - 193 studentów, w tym czterech cudzoziemców.

Liczba osób podejmujących kształcenie w roku akademickim 2016/2017 wyniosła 4 139, natomiast łączna liczba studentów kończących kształcenie 4 959, w tym odpowiednio: 102 i 34 cudzoziemców. W 2019/2020 liczba osób podejmujących kształcenie wyniosła 4 178, natomiast łączna liczba studentów kończących kształcenie 1 832 (dane na dzień 16 czerwca 2020), w tym odpowiednio: 111 i 39 cudzoziemców.

(akta kontroli str. 823-839)

Liczba cudzoziemców podejmujących i odbywających kształcenie na PK na zasadach obowiązujących obywateli polskich, w poszczególnych latach akademickich przypadających na okres objęty kontrolą, kształtowała się następująco:

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

- cudzoziemcy, którym udzielono zezwolenia na pobyt stały: 2016/2017-10, 2017/2018-11, 2018/2019-12 i 2019/2020-13, w tym podejmujący kształcenie w tych latach odpowiednio: czterech, zero, trzech i dwóch;
- cudzoziemcy, którym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na pobyt czasowy w związku z okolicznością, o której mowa w art. 127, art. 159 ust. 1 lub art. 186 ust. 1 pkt 3 lub 4 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach⁸: dwóch wyłącznie w roku akademickim 2019/2020 (obie osoby podejmujące kształcenie);
- obywatele państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej i członkowie ich rodzin, posiadający prawo stałego pobytu: 2016/2017 - trzech, 2017/2018 - pięciu, 2018/2019 - trzech i 2019/2020 - dwóch, w tym podejmujący kształcenie w tych latach: lata akademickie od 2016/2017 do 2018/2019 – po jednej osobie i ani jedna w roku akademickim 2019/2020;
- posiadacze karty Polaka: 2016/2017 - 57, 2017/2018 - 58, 2018/2019 - 80 i 2019/2020 - 77, w tym podejmujący kształcenie w tych latach odpowiednio: 30, 25, 48 i 29.

(akta kontroli str. 707)

Liczba cudzoziemców podejmujących i odbywających kształcenie na PK na zasadach innych niż obowiązujących obywateli polskich, w poszczególnych latach akademickich przypadających na okres objęty kontrolą, kształtowała się następująco:

- cudzoziemcy, którzy posiadali kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy” lub wizę Schengen lub wizę krajową wydaną w celu wykonywania pracy na terytorium RP: 2016/2017 - 19, 2017/2018 - 17, 2018/2019 - 25 i 2019/2020 - 26, w tym podejmujący kształcenie w tych latach: 6, 7, 3 i 5;
- cudzoziemcy, odbywający kształcenie na podstawie umów międzynarodowych, na zasadach określonych w tych umowach w: 2016/2017 - 15 (wszyscy jako stypendyści strony wysyłającej, bez ponoszenia opłat za naukę), 2017/2018 - 17 (jako stypendyści strony wysyłającej), 2018/2019 - 16 (jako stypendyści strony wysyłającej) i 2019/2020 - 14 (11 jako stypendyści strony wysyłającej i trzech bez odpłatności i świadczeń stypendialnych). Liczba osób podejmujących kształcenie w tych latach wynosiła odpowiednio: 3, 6, 6 i 3;
- cudzoziemcy odbywający kształcenie na podstawie decyzji ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego lub odpowiedniego ministra wskazanego w art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym w: 2016/2017 - 89, 2017/2018 – 78, 2018/2019 – 85 oraz 2019/2020 - 72;
- cudzoziemcy podejmujący kształcenie na podstawie decyzji Rektora w: 2016/2017 - 76, w tym na zasadach odpłatności (odbywający, w tym podejmujący kształcenie) – 60; 2017/2018 - 121, w tym na zasadach odpłatności – 103; 2018/2019 - 144, w tym na zasadach odpłatności – 119;
- posiadacze ważnej Karty Polaka w latach akademickich 2016/2017-2019/2020 odpowiednio: 40, 46, 59 i 74.

W okresie objętym kontrolą cudzoziemcy nie kształcili się na podstawie umów zawieranych z podmiotami zagranicznymi przez Uczelnię.

(akta kontroli str. 840-841)

⁸ Dz. U. z 2020 r. poz. 35, dalej: *ustawa o cudzoziemcach*.

1.2. Prorektor ds. kształcenia wyjaśnił, że w objętym kontrolą okresie Uczelnia szacowała swoje łączne potrzeby związane z kształceniem studentów, bez określania szczegółowych limitów w zakresie kształcenia cudzoziemców. W celu zapewnienia jak najwyższej jakości kształcenia oraz zapewnienia odpowiedniej wysokości subwencji, ustalano limity przyjęć kandydatów na studia dążąc do uzyskania optymalnej relacji 13 studentów na jednego nauczyciela akademickiego. Politechnika Krakowska stale zmierza do zwiększania współczynnika umiędzynarodowienia, czyli liczby cudzoziemców w stosunku do ogólnej liczby studentów kształcących się na studiach I, II i III stopnia oraz w szkole doktorskiej (od października 2019 r.). W okresie objętym kontrolą wynosił on odpowiednio 2,04% w roku 2017, 2,33% rok później oraz 2,36 w roku 2019. Władze PK są świadome, że współczynnik umiędzynarodowienia odgrywa istotną rolę w algorytmie podziału subwencji ministerialnej i dążą więc do jego zwiększania prowadząc bardzo intensywną działalność promocyjną.

(akta kontroli str. 855)

W okresie objętym kontrolą, w pionie Prorektora ds. Kształcenia PK, działał Dział Współpracy Międzynarodowej, będący jednostką administracji centralnej Uczelni. Celem jego działań było rozwijanie szeroko pojętej współpracy międzynarodowej i zaznaczenie obecności PK na „edukacyjnej mapie świata”. Do zakresów obowiązków pracowników tej jednostki organizacyjnej należało, m.in.:

- rekrutacja cudzoziemców zainteresowanych podjęciem studiów na PK na poszczególnych wydziałach, w tym prowadzenie formalnej kontroli ich dokumentów w celu ustalenia właściwego trybu podjęcia studiów i zasad odbywania kształcenia;
- obsługa administracyjna cudzoziemców studiujących na PK, w szczególności prowadzenie korespondencji z Narodową Agencją Wymiany Akademickiej⁹;
- prowadzenie obsługi administracyjnej stażystów i doktorantów, stypendystów Rządu Polskiego na PK, w szczególności prowadzenie korespondencji z NAWA, administrowanie umów zawieranych między PK oraz zagranicznymi organizacjami zajmującymi się rekrutacją cudzoziemców na studia na PK;
- prowadzenie sprawozdawczości dla potrzeb Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego¹⁰, Głównego Urzędu Statystycznego¹¹ oraz innych instytucji w zakresie m.in. toku studiów cudzoziemców;
- przygotowywanie dla Prorektora ds. Kształcenia niezbędnych dokumentów i decyzji w zakresie indywidualnych spraw cudzoziemców studiujących na studiach wyższych i doktoranckich;
- promocja PK za granicą, w tym: przygotowanie materiałów promocyjnych, wysyłanie materiałów na targi edukacyjne i inne wydarzenia oraz do wybranych instytucji, umieszczanie i aktualizowanie informacji na platformie Polsha24.com (rosyjskojęzyczna), promocja w szkołach polskich na Ukrainie, współpraca z towarzystwami kultury polskiej na Ukrainie, w tym wysyłka czasopism „Naszej Politechniki” i „Forum Akademickiego”, organizacja spotkań z kandydatami na studia z Ukrainy i Kazachstanu.

(akta kontroli str. 467-487)

⁹ Dalej: NAWA.

¹⁰ Dalej: MNiSW.

¹¹ Dalej: GUS.

Audytor Wewnętrzny PK, w kwietniu 2019 r. sporządził dziewiętnastoronicowe sprawozdanie z zadania audytowego „Kształcenie w języku angielskim – oferta programowa i skuteczność naboru”, co zostało szczegółowo opisane w dalszej części wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 35-54)

Uczelnia, w swoich sprawozdaniach za lata 2017 i 2018, dokonywała m.in. analiz związanych z liczbą kształcących się studentów i absolwentów cudzoziemców, w tym m.in. na poszczególnych poziomach studiów i na poszczególnych wydziałach (absolwencji), co zostało szczegółowo opisane w pkt. 3.1 niniejszego wystąpienia pokontrolnego. Pozostałe analizy i zestawienia prezentowane w tych sprawozdaniach nie wyodrębniały studentów zagranicznych.

(akta kontroli str. 136-396)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia działania Uczelni z zakresu szacowania możliwości kształcenia cudzoziemców.

OBSZAR

2. Prowadzenie rekrutacji na studia oraz kształcenie cudzoziemców.

Opis stanu
faktycznego

2.1. Senat Uczelni ustalił warunki i tryb prowadzenia rekrutacji na wszystkie kierunki studiów, na lata akademickie 2016/2017, 2017/2018, 2018/2019 i 2019/2020¹². W uchwałach tych uwzględniono m.in. cudzoziemców:

- posiadających ważną Kartę Polaka;
- którym udzielono zezwolenia na pobyt stały;
- korzystających z ochrony czasowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- którym na terenie RP udzielono zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE;
- którym na terytorium RP udzielono zezwolenia na pobyt czasowy w związku z okolicznością o której mowa w art. 127, art. 159 ust. 1 lub art. 186 ust. 1 pkt 3 lub 4 ustawy o cudzoziemcach;
- którym udzielono ochrony uzupełniającej na terytorium RP.

W uchwałach uwzględniono również:

- pracowników migrujących, będących obywatelami państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej¹³ lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu¹⁴ - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, a także członków ich rodzin, jeżeli mieszkają na terytorium RP;
- obywateli państw członkowskich UE, państw członkowskich EFTA – stron Umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub KS i członków ich rodzin, posiadających prawo stałego pobytu;

¹² Uchwała Senatu PK z 22 maja 2015 r. nr 54/d/05/2015 w sprawie warunków i trybu rekrutacji na I rok studiów stacjonarnych i niestacjonarnych studiów I i II stopnia przewidzianych do uruchomienia w roku akademickim 2016/2017, Uchwała Senatu PK z 20 maja 2016 r. nr 45/d/05/2016 w sprawie warunków i trybu rekrutacji na I rok studiów stacjonarnych i niestacjonarnych studiów I i II stopnia przewidzianych do uruchomienia w roku akademickim 2017/2018, Uchwała Senatu PK z 24 maja 2017 r. nr 42/d/05/2017 w sprawie warunków i trybu rekrutacji na I rok studiów stacjonarnych i niestacjonarnych studiów I i II stopnia przewidzianych do uruchomienia w roku akademickim 2018/2019 i Uchwała Senatu PK z 23 maja 2018 r. nr 28/d/05/2018 w sprawie warunków i trybu rekrutacji na I rok studiów stacjonarnych i niestacjonarnych studiów I i II stopnia przewidzianych do uruchomienia w roku akademickim 2019/2020.

¹³ Dalej: KS.

¹⁴ Dalej: EFTA.

- obywateli państw członkowskich UE, państw członkowskich EFTA – stron Umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym i członków ich rodzin, posiadających środki finansowe na pokrycie kosztów utrzymania podczas studiów.

Tryb przyjęć na studia pozostałych cudzoziemców miały być uregulowane odrębnymi przepisami (zarządzeniami Rektora-przyp. kontrolera).

(akta kontroli str. 402-451)

Zasady podejmowania i odbywania studiów wyższych na PK przez osoby niebędące obywatelami polskimi, w okresie objętym kontrolą uregulowane były zarządzeniami Rektora. Jako podstawę dla wydawanych przez Rektora zarządzeń w tym zakresie wskazywano każdorazowo obowiązujące przepisy prawa¹⁵. Zarządzenia Rektora regulowały m.in. (łącznie): zasady ogólne, tryb kształcenia cudzoziemców, wymogi formalne, harmonogram rekrutacji cudzoziemców, dokumenty dotyczące posiadanego wykształcenia, zasady potwierdzania znajomości języka, zaświadczenia lekarskie i ubezpieczenie, zasady kwalifikacji cudzoziemców na podstawie umów międzynarodowych, decyzji ministra oraz decyzji rektora, zasady pobierania opłat za usługi edukacyjne, zasady odpłatności za studia, zasady zwolnienia z odpłatności za studia, prawa i obowiązki cudzoziemców, zasady pomocy materialnej dla cudzoziemców oraz obowiązki wydziałów PK w zakresie spraw cudzoziemców.

(akta kontroli str. 62 - 122)

2.2. Analiza próby dokumentacji 20 studentów niebędących obywatelami polskimi, uwzględniająca najbardziej popularne kierunki studiów na PK wykazała, że byli oni przyjmowani zgodnie z wymaganiami wynikającymi z właściwych przepisów prawa i regulacji wewnętrznych.

(akta kontroli str. 397 - 401)

W roku akademickim 2016/2017 dla studiów I i II stopnia, na podstawie 91 wniosków wydano 76 decyzji dotyczących 73 cudzoziemców. Dla studiów podyplomowych wydano trzy decyzje na podstawie trzech wniosków złożonych przez trzech cudzoziemców. W 2017/2018 dla studiów I, II i III stopnia, na podstawie 86 wniosków wydano 78 decyzji dotyczących 76 cudzoziemców. W 2018/2019 dla studiów I, II i III stopnia, na podstawie 80 wniosków, wydano 77 decyzji dotyczących 75 cudzoziemców. W tym samym roku rozpatrzono siedem wniosków dotyczących kształcenia specjalistycznego, wydając pięć decyzji. W 2019/2020 (do 31 marca 2020) dla studiów I, II i III stopnia, na podstawie 112 wniosków (w tym trzech dotyczących Szkoły Doktorskiej) wydano 102 decyzje (w tym trzy dotyczące kształcenia w Szkole Doktorskiej). Na podstawie jedynego otrzymanego tym w roku akademickim wniosku dotyczącego studiów podyplomowych wydano jedną decyzję.

(akta kontroli str. 842)

W poszczególnych latach akademickich, Rektor wydawał decyzje w sprawie zwolnienia studentów cudzoziemców¹⁶ z opłat za kształcenie na PK. Liczba wniosków w tej sprawie, liczba podjętych decyzji oraz łączna kwota z tytułu zwolnienia cudzoziemców z opłat na PK kształtowały się następująco;

- 2016/2017: 33 wnioski oraz decyzje na kwotę 14,9 tys. EUR;
- 2017/2018: 34 wnioski oraz decyzje na kwotę 25 tys. EUR;
- 2018/2019: 37 wniosków, 36 decyzji na kwotę 30,5 tys. EUR;

¹⁵ Między innymi ustawę z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ustawę o cudzoziemcach, rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 października 2006 r. w sprawie podejmowania i odbywania przez cudzoziemców studiów i szkoleń oraz ich uczestniczenia w badaniach naukowych i pracach rozwojowych.

¹⁶ Bez studentów z wymiany (Erasmus oraz umowy bilateralne).

– 2019/2020: 12 wniosków i 10 decyzji na kwotę 7,7 tys. EUR.

(akta kontroli str. 708)

Analiza 20 decyzji (po pięć z każdego roku objętego kontrolą) wydanych przez Rektora i dziekanów PK, dotyczących podejmowania i odbywania nauki przez studentów obcokrajowców wykazała, że były one wydawane zgodnie z wymogami wynikającymi z regulacji wewnętrznych Uczelni oraz miały charakter decyzji administracyjnych.

(akta kontroli str. 705-706)

2.4. Stosownie do zarządzeń Rektora, do 11 października 2018 r., cudzoziemiec ubiegający się o przyjęcie na studia na PK musiał przedstawić stosowny dokument potwierdzający znajomość języka polskiego na poziomie co najmniej B2. Na studia w języku obcym, cudzoziemcy mogli być przyjmowani, jeżeli legitymowali się dokumentem potwierdzającym znajomość języka obcego, wymienionym w załączniku nr 2 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie sposobu przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego w służbie cywilnej¹⁷. Potwierdzeniem znajomości języka obcego mogły być również świadectwa, dyplomy lub inne dokumenty potwierdzające ukończenie za granicą szkoły ponadpodstawowej, w której zajęcia były prowadzone w tym samym języku obcym, w którym cudzoziemiec miał odbywać studia na Uczelni. Zgodnie z zarządzeniem Rektora nr 68 z 11 października 2018 r., cudzoziemcy mogli podejmować na PK studia prowadzone w języku polskim m.in., po przedstawieniu certyfikatu znajomości języka na poziomie biegłości językowej B1, albo po potwierdzeniu w procesie rekrutacji, że ich stopień znajomości języka polskiego pozwala na podjęcie studiów w języku polskim lub przedstawiając świadectwo dojrzałości wydane w polskim systemie oświaty lub kończąc szkołę ponadpodstawową za granicą, w której zajęcia były odbywane w języku polskim. Na studia w języku obcym cudzoziemcy mogli być przyjmowani w przypadku posiadania dokumentu potwierdzającego znajomość języka obcego, w którym miały być prowadzone studia, określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 47 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej¹⁸ lub posiadania świadectwa, dyplomu lub innego dokumentu potwierdzającego ukończenie za granicą szkoły podstawowej, w której zajęcia były prowadzone w tym samym języku obcym, co studia.

(akta kontroli str. 62-122)

W okresie objętym kontrolą, jedną z jednostek organizacyjnych PK było MCK, które stanowiło pozawydziałową jednostkę organizacyjną, podległą bezpośrednio prorektorowi właściwemu ds. MCK. Podstawowymi celami działania MCK było prowadzenie kursów przygotowawczych dla obcokrajowców podejmujących studia w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem kierunków politechnicznych, wspieranie działań jednostek organizacyjnych PK w zakresie współpracy międzynarodowej i wdrażania programów studiów w językach obcych oraz promowanie różnorodności kulturowej i szerzenie idei dialogu międzykulturowego w środowisku akademickim¹⁹.

(akta kontroli str. 488-490)

¹⁷ Dz. U. Nr 218, poz. 1695.

¹⁸ Dz. U. z 2018 r. poz. 1559.

¹⁹ Szczegółowe informacje na temat regulaminu działania MCK zamieszczone zostały na stronie <http://bjp.pk.edu.pl/index.php?wyr=regulamin&ver=0&dok=1199> [dostęp: 17.07.2020].

Analiza próby dokumentacji 20 studentów niebędących obywatelami polskimi, uwzględniająca najbardziej popularne kierunki studiów na PK wykazała, że spełniali oni wymagane kryterium znajomości języka, określone w regulacjach wewnętrznych Uczelni. Jedenaście osób z tej próby uzyskało potwierdzenie znajomości języka wydane przez MCK, w tym po wcześniejszym kursie przygotowawczym z języka polskiego, prowadzonym przez to Centrum.

(akta kontroli str. 397-401)

W sprawozdaniu z audytu wewnętrznego Uczelni „Kształcenie w języku angielskim – oferta programowa i skuteczność naboru”, przeprowadzonego w kwietniu 2019 r., wyartykułowana została opinia o „niewystarczającej znajomości języka obcego do prowadzenia zajęć dydaktycznych oraz obsługi administracyjnej studentów”. W szczególności, przeprowadzona na wydziałach PK analiza ryzyk związanych z kształceniem w języku angielskim, w tym cudzoziemców, wskazała na występujące ryzyko na poziomie niskim na WA²⁰, wysokim na WM²¹ i na poziomie średnim w pozostałych wydziałach Uczelni. Problem w zakresie niewystarczającej oferty programowej studiów I i II stopnia prowadzonych w języku angielskim, został zidentyfikowany na WIEiK²², szacując to ryzyko na poziomie bardzo wysokim oraz WIŚ²³ - na poziomie wysokim, zaś ryzyko to na pozostałych wydziałach PK oszacowane zostało na poziomie średnim. Zgodnie z treścią sprawozdania z audytu, na mapie ryzyka na PK w 2018 r. zidentyfikowano, na poziomie wysokim, niewystarczającą ofertę programów studiów I i II stopnia prowadzonych w języku angielskim. Zaproponowane działania naprawcze w tym zakresie to stopniowe rozszerzanie oferty dydaktycznej w języku angielskim. Na poziomie średnim zidentyfikowane zostały ryzyka w postaci niewystarczającej znajomości języka obcego do prowadzenia zajęć dydaktycznych oraz obsługi administracyjnej studentów, rozbieżności pomiędzy ofertą edukacyjną w j. angielskim, zgłaszaną przez niektóre wydziały PK na dany rok akademicki, a kursami (kierunkami/przedmiotami) faktycznie uruchamianymi dla studentów cudzoziemców. Kolejnym zidentyfikowanym ryzykiem była ograniczona liczba pracowników zatrudnionych do zadań związanych ze współpracą międzynarodową. Zaproponowane działanie naprawcze to: „Wdrożenie mechanizmów kontrolnych, działań naprawczych lub monitorowanie funkcjonowania aktualnie wdrożonych mechanizmów”.

(akta kontroli str. 35-53)

Prorektor ds. Kształcenia wyjaśnił, że wdrażając powyższe zalecenia, Uczelnia podjęła kompleksowe działania mające na celu zwiększenie kompetencji językowych w zakresie j. angielskiego tak kadry dydaktycznej, jak i pracowników administracji, polegające m.in. na organizacji przez Studium Języków Obcych PK cykli szkoleń z tego języka, na różnych poziomach zaawansowania oraz z zakresu słownictwa specjalistycznego. Nauczyciele akademicki oraz pracownicy administracji korzystali także z programu Erasmus+ odbywając wyjazdy zagraniczne. Jakość oferty dydaktycznej Uczelni została w badanym okresie zweryfikowana poprzez uzyskanie zagranicznych akredytacji: *The Royal Institute of British Architects* (dla kierunku architektura), *The International Federation of Landscape Architects* (IFLA) *Europe* (dla kierunku architektura krajobrazu) i *The European Network for Accreditation of Engineering Education* (dla kierunków architektura, budownictwo oraz transport.)

(akta kontroli str. 854-855)

²⁰ Wydział Architektury PK.

²¹ Wydział Mechaniczny PK.

²² Wydział Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej PK.

²³ Wydział Inżynierii Środowiska PK.

2.5. Analiza próby składającej się z dokumentacji 15 studentów najczęściej wybieranych przez cudzoziemców kierunków studiów na PK wykazała, że Uczelnia umożliwiła cudzoziemcom realizującym w niej kształcenie, zdobywanie liczby punktów ECTS przypisanych do zajęć, właściwych na określonym kierunku, poziomie i profilu.

(akta kontroli str. 452-454)

2.6. W objętym kontrolą okresie na PK obowiązywało siedem pozytywnych ocen programowych wydanych przez Państwową Komisję Akredytacyjną²⁴, z których pięć było aktualnych w momencie przeprowadzania kontroli. W powyższych decyzjach PKA nie odnosiła się do kryterium dotyczącego umiędzynarodowienia kierunków studiów.

(akta kontroli str. 54-61)

2.7. W okresie objętym kontrolą, i wcześniejszym, na Uczelni działał Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia²⁵, wprowadzony i modyfikowany zarządzeniami Rektora. System ten nie zakładał badania kwestii związanych z kształceniem cudzoziemców na PK.

(akta kontroli str. 491-618)

Prorektor ds. studenckich PK oświadczył, że Uczelnia nie prowadzi szczegółowej analizy przyczyn skreślenia cudzoziemców z listy studentów PK, jednakże z praktyki wynika, że najczęstszymi powodami tych skreśleń są: stwierdzenie braku postępów w nauce, nieuzyskanie zaliczenia semestru lub roku w terminie określonym w zarządzeniu Rektora PK w sprawie organizacji roku akademickiego albo, w przypadku studentów ostatniego semestru studiów, w terminie określonym w komunikacie dziekana oraz niewniesienie opłat związanych z odbywaniem studiów.

(akta kontroli str. 704)

Analiza próby składającej się z dokumentacji 15 studentów najczęściej wybieranych przez cudzoziemców kierunków studiów na PK pobierających stypendia wykazała, że kończyli oni studia w terminie, natomiast Uczelnia nie śledziła ich dalszych losów, po ukończeniu studiów.

(akta kontroli str. 455-456)

Według treści oświadczenia Kierownika Biura Karier PK, biuro to nie realizuje dedykowanego monitoringu karier zawodowych absolwentów – cudzoziemców, mają oni natomiast możliwość wzięcia udziału w ogólnym monitoringu karier zawodowych absolwentów, realizowanym ok. 6 miesięcy po obronie dyplomu. Udział w tym badaniu jest dobrowolny, ankieta wysyłana jest do osób, które wyraziły zgodę na udział w badaniu, na adres e-mail podany przez absolwenta. W ankiecie monitoringowej brak jest pytań odnoszących się do narodowości respondenta.

(akta kontroli str. 466)

W poszczególnych latach akademickich okresu objętego kontrolą, liczba studentów cudzoziemców kształcących się na PK i pobierających stypendium wypłacane z budżetu RP, kwoty wypłaconych świadczeń stypendialnych ogółem, liczba ww. studentów, którzy ukończyli studia w terminie, oraz liczba ww. studentów, którzy zostali skreśleni w toku studiów, dla studiów I, II i III stopnia oraz Szkoły Doktorskiej, kształtowały się następująco:

– 2016/2017:

²⁴ PKA

²⁵ Dalej: SJK.

- ✓ Studia I stopnia: 62 osoby pobierające stypendium, 459 tys. zł wypłaconych świadczeń, 9 osób, które ukończyły naukę w terminie i 10 skreślonych w trakcie studiów;
- ✓ Studia II stopnia odpowiednio: 20, 140,5 tys. zł, 3 i 2;
- ✓ Studia III stopnia: 3, 56,4 tys. zł, 0 i 0.
- 2017/2018:
 - ✓ Studia I stopnia: 66, 584,3 tys., 13 i 6;
 - ✓ Studia II stopnia: 27, 216,9 tys. zł, 7 i 6;
 - ✓ Studia III stopnia: 3, 68,6 tys. zł, 0 i 0.
- 2018/2019:
 - ✓ Studia I stopnia: 89, 941,4 tys. zł, 6 i 10;
 - ✓ Studia II stopnia: 22, 208,1 tys. zł, 9 i 1;
 - ✓ Studia III stopnia: brak studentów.
- 2019/2020 (do 31.03.2020):
 - ✓ Studia I stopnia: 92, 534,8 tys. zł, 9 i 2;
 - ✓ Studia II stopnia: 22, 88 tys. zł, 0 i 1;
 - ✓ Studia III stopnia: 1, 17,2 tys. zł, 0 i 0;
 - ✓ Szkoła Doktorska: 3, 8,9 tys. zł.

(akta kontroli str. 709)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia prawidłowość prowadzenia rekrutacji na studia oraz kształcenia cudzoziemców.

3. Planowanie i finansowania kształcenia cudzoziemców

3.1. Planowanie kształcenia cudzoziemców

Opis stanu
faktycznego

3.1.1. W sprawie diagnozy potrzeb w zakresie kształcenia cudzoziemców Prorektor ds. Nauki wyjaśnił m.in., że władze PK, planując działania z tym związane, dysponowały jedynie częściową diagnozą potrzeb, która była uzupełniana na bieżąco poprzez analizę zapytań cudzoziemców dotyczących interesujących ich kierunków studiów. Uzyskane w ten sposób informacje przekazywano właściwym dziekanom, którzy z kolei analizowali swoje możliwości kadrowe, lokalowe i finansowe w zakresie zorganizowania stosownego kształcenia.

W okresie objętym kontrolą PK poszerzyła swoją ofertę edukacyjną o 16 kierunków studiów.

(akta kontroli str. 855-856)

3.1.2. Senat PK, uchwałą nr 43/o/05/2011 z 27 maja 2011 r., przyjął zmodyfikowaną Strategię Działania Uczelni. W dokumencie tym, jako jeden z głównych sześciu kierunków działania, wymienione zostało „zwiększenie umiędzynarodowienia działalności Uczelni”. W Strategii, w ramach sformułowanych celów, wskazano m.in. następujące zadania związane z umiędzynarodawianiem działań PK:

Cel 1.1. „Wysoka jakość kształcenia” – Zadanie 4 „Rozszerzenie wymiany międzynarodowej, dające wymierne efekty w zakresie kształcenia studentów (...)”.

Cel 1.3. „Poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty kształcenia oraz systematyczne jej dostosowywanie do rynku pracy” – Zadanie 2 „Przygotowanie oferty kształcenia

w języku angielskim w pełnym wymiarze na wszystkich wydziałach” i Zadanie 4 „Rozwijanie współpracy z organizacjami polonijnymi w celu pozyskania kandydatów na studia realizowane w języku polskim oraz języku angielskim”.

Cel 5.3 „Rozwój współpracy z zagranicą” – Zadanie 2 „Stworzenie warunków do podejmowania w zwiększonym zakresie studiów i pracy przez obcokrajowców”.

W samej Strategii nie zaplanowano mierników ani też ram czasowych realizacji celów, jak również mierników i wartości referencyjnych zadań służących realizacji celów. Wskaźniki te miały zostać podane w terminie późniejszym. Zgodnie z postanowieniami dotyczącymi Strategii, monitoring w zakresie jej wdrażania oraz realizacji jej celów i zadań na podstawie ustalonych mierników i wskaźników, miały prowadzić władze jednoosobowe uczelni oraz wydziałów – w zakresie swoich kompetencji. Funkcje kontrolne w tym zakresie sprawować miały odpowiednie organy kolegialne.

(akta kontroli str. 123-135)

Prorektor ds. Kształcenia wyjaśnił, że w oparciu o Strategię, zostały ustalone następujące mierniki i wskaźniki dotyczące umiędzynarodowienia działań PK:

1) Współczynnik umiędzynarodowienia, czyli liczba cudzoziemców w stosunku do ogólnej liczby studentów kształcących się na studiach I, II i III stopnia oraz w szkole doktorskiej (od października 2019 r.). W okresie objętym kontrolą wynosił on odpowiednio 2,04% w roku 2017, 2,33% rok później oraz 2,36% w roku 2019. Władze PK są świadome, że współczynnik umiędzynarodowienia odgrywa istotną rolę w algorytmie podziału subwencji ministerialnej oraz w międzynarodowych rankingach.

2) Liczba zagranicznych absolwentów PK. W okresie objętym kontrolą wynosiła ona odpowiednio 34 osoby w roku 2017, 66 rok później oraz 64 w roku 2019.

3) Liczba aktywnych umów dotyczących bezpośredniej współpracy PK z uczelniami/institucjami zagranicznymi. W okresie objętym kontrolą wynosiła ona odpowiednio 197 umów w roku 2017, 189 rok później oraz 204 w roku 2019. Umowa jest aktywna, jeśli w jej ramach odbędzie się co najmniej jedna mobilność. Co roku około 2-3 cudzoziemców, którzy wcześniej uczestniczyli w programie wymiany, decyduje się kontynuować pełne studia na PK.

(akta kontroli str. 857)

W Sprawozdaniach Rektora z działalności Uczelni za lata 2017 i 2018 zamieszczono m.in. ogólne odniesienia do realizacji ww. Strategii. W sprawozdaniu za 2017 r. podano m.in. liczbę studentów zagranicznych na studiach I i II stopnia (277) oraz studiach doktoranckich (4), wskazano na wzrost odsetka obcokrajowców w stosunku do ogólnej liczby studentów z 5,2% w 2016 r. do 5,9% w 2017 r. Wykazana w sprawozdaniu za 2018 r. liczba studentów zagranicznych na studiach I i II stopnia na uczelni wynosiła 301, a na studiach doktoranckich 4. W 2018 r., w stosunku do 2017 r., nastąpił wzrost odsetka obcokrajowców wśród ogólnej liczby studentów, do poziomu 6,4%.

(akta kontroli str. 157-159 i 293-295)

3.1.3. W sprawie planów działalności/działań Uczelni, które uwzględniałyby kwestie związane z kształceniem cudzoziemców, Prorektor ds. Kształcenia wyjaśnił m.in., że informacje na temat kształcenia cudzoziemców znajdują się w różnych miejscach związanych z oferowanym i realizowanym procesem kształcenia. Nie są dostępne ujednolicone plany dla całej Uczelni w tym zakresie. Oprócz kształcenia na wydziałach, w PK co roku kształcą się około 150 zagranicznych słuchaczy w Międzynarodowym Centrum Kształcenia PK na wielodyscyplinarnych kursach

przygotowawczych do podjęcia studiów na polskich uczelniach (w tym na PK). Ponadto Rektor tworzy i publikuje katalog opłat za usługi edukacyjne pobierane od studentów oraz wydaje regulamin świadczeń dla studentów. Ponadto Uczelnia dysponowała planami działań promocyjnych, uwzględniającymi kwestie związane z kształceniem cudzoziemców. PK regularnie podejmowała działania mające na celu jej zagraniczną promocję oraz zwiększenie wskaźnika jej umiędzynarodowienia. Jednostką bezpośrednio odpowiedzialną za wspomniane działania był DWM.

(akta kontroli str. 856-858)

3.1.4. W 2017 r., do 30 września, Uczelnia wydatkowała łączną kwotę w wysokości 3 tys. zł na działanie p.n. „*Orientation Week*”, związane z adaptacją studentów zagranicznych, co zostało sfinansowane ze środków programu Erasmus. Od 1 października, do końca 2017 r., z tych samych środków i ten sam cel wydatkowano łącznie 2,4 tys. zł, w 2018 r. - 9,2 tys. zł, w 2019 r. – 32,8 tys. zł, z czego 30,7 tys. zł pochodziło ze środków programu Erasmus a 2,1 tys. zł ze środków subwencji ministerialnej, a w 2019 r. (do 31 marca) – 2,7 tys. zł, w całości ze środków programu Erasmus.

(akta kontroli str. 820-822)

3.1.5. Potrzeby studentów (kandydatów ubiegających się o przyjęcie na studia) w zakresie nauki języka polskiego, w tym z uwzględnieniem specjalistycznego słownictwa technicznego, realizowane było w okresie objętym kontrolą przez MCK.

(akta kontroli str. 14-33, 488-490 i 684-702)

Audyt Wewnętrzny PK, w kwietniu 2019 r. sporządził sprawozdanie z zadania audytowego „Kształcenie w języku angielskim – oferta programowa i skuteczność naboru”, co zostało opisane w pkt 2.4 niniejszego wystąpienia pokontrolnego. Ponadto w treści sporządzonego sprawozdania widnieje zapis, że kierownik Działu Współpracy Międzynarodowej PK poinformowała, że poprzez ankiety oraz rozmowy ze studentami cudzoziemcami, dział ten stara się poznać potrzeby studentów cudzoziemców oraz ich opinie o studiowaniu na uczelni, w tym też odnośnie zakwaterowania, aby na bieżąco reagować na problemy i korygować przyszłe działania w tym obszarze.

(akta kontroli str. 35-53)

3.2. Finansowanie kształcenia cudzoziemców

3.2.1.-3.2.2. Według oświadczenia Prorektora ds. kształcenia, Uczelnia nie prowadziła ewidencji beneficjentów wydatków na działania związane z kształceniem cudzoziemców z podziałem na studentów studiów I, II i III stopnia, słuchaczy studiów podyplomowych oraz nauczycieli akademickich.

(akta kontroli str. 861)

3.2.3. Z zestawień projektów realizowanych na PK, prezentowanych w Sprawozdaniach Rektora z działalności Uczelni za lata 2017 i 2018, wynika, że żaden z nich nie był realizowany ze środków pochodzących z BUWiWM lub NAWA.

(akta kontroli str. 136-396)

Uczelnia, w dniu 11 grudnia 2018 r., podpisała z NAWA umowę nr PPI/WPT/2018/00059 na realizację projektu „*Welcome to Poland*”, którego celami było przeprowadzenie szkoleń i kursów językowych dla pracowników MCK, modernizacja i przystosowanie wirtualnych kanałów komunikacji, anglojęzyczne oznakowanie budynku MCK, wykonanie materiałów informacyjnych dla studentów cudzoziemców oraz organizacja „*Welcome Center*” – punktu przyjmowania studentów cudzoziemców przyjeżdżających na studia na PK. Na realizację tego projektu została przyznana kwota 162,3 tys. zł, z czego zrealizowano wydatki na

łącną kwotę w wysokości 124,2 tys. zł. Projekt ten został rozliczony zgodnie z warunkami umowy i przyjęty przez NAWA 8 kwietnia 2020 r.

(akta kontroli str. 619-683)

3.2.4. W objętym kontrolą okresie, wysokość opłat od cudzoziemców kształtujących się na PK, została ustalona zarządzeniami Rektora. Zawierały one m.in. tabele z wysokościami stawek opłat semestralnych lub rocznych w Euro w zależności od stopnia studiów, zróżnicowane ze względu na ich tryb (stacjonarne/niestacjonarne), języka prowadzonych zajęć (polski/obcy) oraz wydziałów Uczelni. Podane zostały także wysokości opłat za kursy przygotowawcze i językowe oraz programy zamawiane w MCK. Określono również wysokość opłat za usługi związane z powtarzaniem określonych zajęć w związku z niezadowalającymi wynikami w nauce.

(akta kontroli str. 7-34)

Analiza próby składającej się z dokumentacji 15 studentów najczęściej wybieranych przez cudzoziemców kierunków studiów na PK wykazała, że opłaty za studia wnoszone były przez tych studentów prawidłowo i zgodnie z obowiązującymi na Uczelni przepisami wewnętrznymi w tej kwestii.

(akta kontroli str. 457-460)

Z tytułu opłat za usługi edukacyjne Uczelnia w poszczególnych latach akademickich objętych kontrolą, uzyskała następujące dochody: 2016/2017 – 1 042,7 tys. zł, 2017/2018 – 1 029,9 tys. zł, 2018/2019 – 1 068,1 tys. zł i 2019/2020 (do 31 marca 2020) – 941,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 848)

3.2.5. Zasady zwalniania cudzoziemców z opłat określone zostały w sposób szczegółowy w zarządzeniach Rektora, wymienionych w pkt. 2.1. niniejszego wystąpienia.

(akta kontroli str. 62-122)

Badanie próby 15 decyzji Rektora o zwolnieniu studenta obcokrajowca z części lub całości opłaty za studia wykazała, że wszystkie zostały podjęte w zgodzie z wewnętrznymi zasadami obowiązującymi na Uczelni oraz obowiązującymi przepisami prawa.

(akta kontroli str. 818)

3.2.6. W okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 marca 2020 r. PK przyznała studentom niebędącym obywatelami polskimi stypendia socjalne i naukowe w łącznej kwocie 1 397,3 tys. zł, w tym: w 2017 r. – 369,7 tys. zł (67 stypendiów socjalnych, dwa stypendia Rektora dla studentów i jedno stypendium Rektora dla doktorantów), w 2018 r. – 414,6 tys. zł (80 stypendiów socjalnych, trzy stypendia Rektora dla studentów i jedno stypendium Rektora dla doktorantów), w 2019 r. – 459,6 tys. zł (81 stypendiów socjalnych, 6 stypendiów Rektora dla studentów i jedno stypendium Rektora dla doktorantów) i w I kw. 2020 r. – 153,4 tys. zł (62 stypendia socjalne, sześć stypendiów Rektora dla studentów i jedno stypendium Rektora dla doktorantów). Nie przyznawano zapomóg ani ryczałtu na koszty podróży ze środków budżetu państwa, przyznawano natomiast stypendia socjalne w zwiększonej wysokości, z tytułu zamieszkiwania w domu studenckim lub na kwaterze. W 2017 r. było to 67 takich świadczeń, w latach 2018 i 2019 r. – 78, a w 2020 r. – 55. Plany rzeczowo – finansowe PK na dane lata nie przewidywały rozdziału środków finansowych przeznaczonych na świadczenia stypendialne, na studentów polskich i zagranicznych, które to środki stanowiły jeden zbiór.

(akta kontroli str. 461-462)

W wyniku analizy próby 15 dokumentacji studentów PK będących obcokrajowcami, którzy w okresie objętym kontrolą otrzymywali stypendia socjalne stwierdzono, że przyznane one zostały oraz rozliczone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz zasadami określonymi przez Rektora.

(akta kontroli str. 463-465)

Monitorowanie kształcenia tych studentów Uczelnia prowadziła na podstawie „Kart okresowych osiągnięć studenta”, wydawanych przez wydziały PK po zakończeniu poszczególnych semestrów, w których podawano m.in.: dane studenta, formę studiów, poziom kształcenia, kierunek studiów, rok i semestr studiów, nazwę przedmiotów nauczanych w trakcie semestrów, informację o zaliczeniu semestru, dla poszczególnych przedmiotów oraz zdobytą liczbę punktów ECTS dla danego przedmiotu.

(akta kontroli str. 491)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Uczelnia dysponowała strategią rozwoju, w tym własnych działań w zakresie kształcenia cudzoziemców, która przewidywała określone cele i odpowiednie do tych celów wzajemnie spójne działania, przyjmując również odpowiednie mierniki i monitorując ich wartości. Realizacja projektu „Welcome to Poland”, odbyła się zgodnie z umową. Uczelnia zgodnie z zasadami tak obowiązującego prawa, jak i prawa wewnętrznego, pobierała opłaty związane z kształceniem cudzoziemców, podejmowała decyzje zwalniające ich z opłat za studia oraz przyznawała stypendia.

4. Współpraca właściwych podmiotów na rzecz wspierania kształcenia cudzoziemców.

Opis stanu
faktycznego

4.1. Uczelnia, wraz z Politechniką Białostocką oraz *Tianjin Chengjian University*²⁶ w Chinach, podpisały 5 maja 2017 r. umowę (aneksowaną 15 kwietnia 2019 r.) w sprawie utworzenia Chińsko-Polskiej Szkoły Inżynierii przy TCU. Celem umowy było nawiązanie współpracy w celu wprowadzenia wspólnej edukacji na poziomie studiów wyższych pierwszego i drugiego stopnia w TCU, by realizować odnośne misje edukacyjne trzech stron umowy, promowanie współpracy w zakresie edukacji i wymiany kulturalnej między Chinami a Polską, zwiększanie umiędzynarodowienia nauczania trzech stron umowy oraz podnoszenie jakości nauczania i zwiększanie globalnego znaczenia stron umowy. Tytuły zawodowe na studiach pierwszego i drugiego stopnia, na kierunkach architektura oraz architektura krajobrazu, miały być nadawane przez PK, której pracownicy mieli wykładać przedmioty zgodnie z warunkami określonymi w umowie.

Do dnia zakończenia kontroli zajęcia w ramach podpisanej umowy, nie zostały jeszcze uruchomione.

(akta kontroli str. 718-748 i 855)

Współpraca w zakresie działania na rzecz kształcenia cudzoziemców na Uczelni w okresie objętym kontrolą, realizowana była również w formach:

- studiów wspólnych zakończonych podwójnym dyplomem na kierunku inżynieria środowiska oferowanych przez PK i University of Cagliari (Włochy);

²⁶ Dalej: TCU.

- wspólnych studiów II stopnia w ramach konsorcjum Erasmus Mundus Bioref oferowanych przez PK, Universite de Lille (Francja), Universite de Technologie de Troyes (Francja) oraz Università degli Studi di Bari Aldo Moro (Włochy);
- szkoły letniej dla studentów z Universidad de Monterrey (Meksyk);
- szkoły letniej dla studentów z University of California in Davis (USA).

(akta kontroli str. 855)

Uczelnia podpisała 28 grudnia 2018 r. (aneks z 17 września 2019 r.) z NAWA umowę ramową, której przedmiotem były warunki współpracy obu stron, obejmujące:

- prowadzenie przez PK spraw Stypendystów w ramach ogłoszonych przez NAWA programów lub działań na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1582), wskazanych w załączniku do umowy, w szczególności polegające na zapewnieniu im obsługi wsparcia w sposób określony w umowie;
- warunki przekazania przez NAWA środków finansowych oraz zasady ich wypłaty Stypendystom;
- zasady rozliczania tych środków finansowych, a także zasady nadzoru i kontroli ze strony NAWA.

(akta kontroli str. 749-762)

Raporty z realizacji umowy Uczelnia przesłała do NAWA i w dniach 10 maja i 23 grudnia 2019 r. oraz 24 czerwca 2020 zostały one przyjęte przez agencję. W dniach 29 maja i 23 grudnia 2019 r., z tytułu wykonania umowy, PK wystawiła NAWA noty księgowe: nr PE2.07/191/2019/2019 z 29 maja 2019 r., PE2.07/703/2019 z 23 grudnia 2019 r. i PE2.07/143/2020 z 25 czerwca 2020 r. odpowiednio na kwoty: 341 tys. zł, 813,1 tys. zł i 909,4 tys. zł.

(akta kontroli str. 763-791)

4.2. Prorektor ds. Kształcenia podał, że Uczelnia wypracowała standardy pozwalające na bieżący przepływ informacji pomiędzy nią a podmiotami właściwymi w zakresie kształcenia cudzoziemców. DWM współpracuje z Centrami językowymi z całej Polski, które kierują swoich słuchaczy na studia na PK. Z uwagi na to, że duża część słuchaczy MCK wybiera studia na PK, jest to Centrum, z którym współpraca jest najściślejsza. MCK organizowało w poprzednich latach „Test kompetencji architektonicznych” dla wszystkich cudzoziemców ubiegających się o przyjęcie na studia na WA oraz przygotowywało do wspomnianego testu swoich słuchaczy, którzy stanowią dużą część kandydatów na ten wydział. Kandydaci, którzy nie posiadają wystarczającej znajomości języka polskiego do podjęcia studiów, są kierowani przez DWM do MCK na roczny kurs przygotowawczy, a po jego ukończeniu aplikują na studia na PK. Aby zachęcić do wybrania studiów na PK DWM organizuje prezentacje dla słuchaczy MCK oraz odpowiada na liczne pytania. Dzięki temu istnieje możliwość poznania przyszłych studentów, którzy są lepiej zorientowani w zakresie oferty studiów oraz uzyskują informacje związane z procesem rekrutacji. W przypadku zmian w procedurach rekrutacyjnych DWM informuje Centra językowe oraz przekazuje wskazówki na temat wymaganych dokumentów i terminów rekrutacji. Często też dokonuje wstępnej weryfikacji dokumentów, aby kandydat mógł uzupełnić ewentualne braki. Pracownicy MCK oraz innych Centrów językowych w poprzednich latach kompletowali dokumenty swoich słuchaczy i przekazywali je wraz ze skierowaniami do DWM PK. Obecnie, ze względu na zmiany w przepisach, kandydaci aplikują samodzielnie na wybraną uczelnię, przedstawiając świadectwo ukończenia kursu wraz ze wskazaniem poziomu znajomości języka polskiego, jaki uzyskali kończąc kurs przygotowawczy.

(akta kontroli str. 859)

4.3. Pismem znak DWM.WUM.178.55.2016 z 16 grudnia 2016 r. MNiSW zwróciło się do Rektora o przesłanie, na załączonych formularzach, m.in. danych statystycznych dot. obcokrajowców kształcących się na PK, w nieprzekraczalnym terminie do 15 stycznia 2017 r., na adres BUWiWM. Dane te zostały przez Uczelnię przesłane na podany adres, w żądanej formie, pismem znak PE-2.07-25/17 z 13 stycznia 2017 r. Załączniki do tego pisma obejmowały 50 stron z danymi studentów obcokrajowców.

(akta kontroli str. 803-805)

Odpowiadając na pismo KR-58741/2017 z 4 października 2017 r. z Delegatury Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Katowicach, PK przesłała do niej, 19 października 2017 r., pismem znak PE-2/660/2017, wykaz studentów obcokrajowców kształcących się na Uczelni w roku akademickim 2017/2018, z podziałem na osoby kształcące się na studiach pełnych oraz kształcących się na mocy podpisanych umów bilateralnych. Wykaz ten obejmował 509 studentów obcokrajowców.

(akta kontroli str. 806)

Uczelnia przesyłała, na żądania Jednostki Straży Granicznej w Krakowie Balicach, dane statystyczne dotyczące cudzoziemców studiujących na PK. Informacje te przesyłano w dniach: 18 stycznia 2018 r., 4 stycznia 2019 r. i 16 stycznia 2020 r. Ponadto, odpowiadając na pismo ww. jednostki SG z 14 maja 2019 r., Uczelnia przesłała 6 czerwca 2019 r. plik z danymi cudzoziemców mieszkających na terenie osiedla studenckiego PK przy ul. Skarżyńskiego.

(akta kontroli str. 807-817)

Analiza zapisów dotyczących 15 studentów obcokrajowców, dokonana pod kątem terminowości zamieszczania przez PK w systemie POL-on wpisów o rozpoczęciu studiów oraz skreśleniu z listy studentów wykazała, że zamieszczane one były bez zbędnej zwłoki.

(akta kontroli str. 846- 847 i 851-852)

4.4. Sprawozdania S-10-POLON o studiach wyższych wysyłane były odpowiednio: za 2016 r., wg stanu na 30 listopada 2016 r. – 6 lutego 2017 r. (wg zapisu w systemie POL-on sprawozdanie to miało zostać przesłane do 27 stycznia 2017 r.), za 2017 r., wg stanu na 31 grudnia 2017 r. – 26 stycznia 2018 r., za 2018 r. wg stanu na 31 grudnia 2018 r. – 18 lutego 2019 r. (wg zapisu w systemie POL-on termin wysłania tego sprawozdania upływał 15 lutego 2019 r. i za 2019 r., wg stanu na 31 grudnia 2019 r. – 5 maja 2020 r.

(akta kontroli str. 792-802)

Analiza zapisów dotyczących danych 15 studentów obcokrajowców zamieszczonych w systemie POL-on wykazała, że dane te były zgodne z danymi znajdującymi się w teczkach studenta i posiadały wszystkie informacje wymagane przepisami prawa.

(akta kontroli str. 844 - 845)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia pozytywnie współpracę Uczelni z innymi podmiotami na rzecz wspierania kształcenia cudzoziemców.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

W związku z niesformowaniem wniosków NIK nie oczekuje odpowiedzi na niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Kraków, lipca 2020 r.

Kontroler
Wojciech Zdasień
gł. specjalista kontroli państwowej

.....